

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0022-225
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	30324
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Географія в закладах освіти) другий (магістерський) рівень, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	відсутні
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	01 Освіта / Педагогіка
Дата засідання	21.12.2019
№ протоколу	№ 37
Доповідач	Тарасенкова Н. А.

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> наявні

<> виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<x> відсутні

Обґрунтування:

Підстави для відмови в акредитації, не пов'язаної із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Цілі ОП та програмні результати навчання визначено з урахуванням потреб стейкхолдерів. З'ясовано, що на етапі розробки ОП були залучені роботодавці (наявні рецензії на проект ОП), здобувачі бакалаврату історичного факультету, які виявили бажання здобути фах вчителя географії. Залучення стейкхолдерів мав справжній, а не формальний характер. При розробці ОП було враховано зміст подібних освітніх програм, реалізація яких відбувається у Білоруському ДПУ (Республіка Білорусь), Телавському ДУ (Грузія), Кам'янець-Подільському НУ ім. Івана Огнієнко, Харківському НУ ім. В.Н.	Е	Опис предметної області ОП та її особливості, представлені в ОП, не відповідають спеціальності 014 Середня освіта та заявленим кваліфікаціям «Вчитель географії» та «Викладач географії» Окремі фахові компетентності містять логічні суперечності (СК 5, СК 9, СК 12, СК 13). Загалом перелік фахових компетентностей та ПРН слабо корелює зі спеціальністю 014 Середня освіта (Географія). У цілях ОП не відображений регіональний контекст підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти. В ОП прослідковується неузгодженість в датах погодження, ухвалення (є необхідність Perezatverdzhennya

		Каразіна. Унікальність даної ОП визначається у відповідності до запитів освіти в Україні, що потребує учителів географії, які володіють широкими соціально-управлінськими навичками. Однак: 1. Порушена процедура затвердження ОП. 2. Часткова невідповідність результатів навчання за ОП вимогам НРК.		ОП на Вченій раді ЗВО). Унікальність ОП не встановлено. Не визначена сфера працевлаштування здобувачів ВО. У відомостях про самооцінювання вказано, що підготовка ведеться згідно з 7 рівнем НРК. Недоліки є суттєвими, але можуть бути виправлені протягом року.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	ОП не містить у своїй структурі ОК. Зміст ОП не в повному обсязі відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. Зокрема, обов'язкові освітні компоненти, які включені до ОП («Бізнес-статистика», «Реінжиніринг, моделювання та прогнозування стану довкілля», «Організація туристичного бізнесу», «Маркетинг туристичної галузі», «Заповідна справа та економіка природокористування», «Ландшафтознавство», «Географія туризму», «Мінерально-сировинні ресурси України») не	Е	Недоліки є суттєвими, але можуть бути виправлені протягом року

		сприяють досягненню програмних результатів навчання та не є елементами логічної взаємопов'язаної системи підготовки учителя географії. Окремі програмні результати навчання не забезпечуються навіть за рахунок дисциплін вільного вибору студентів. Структура ОП не передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Докази: з порушенням законодавства дисципліни вільного вибору студентів складають 24 % від загального обсягу (90 ECTS); робота у фокус-групі із студентами підтвердила той факт, що вони мали змогу обрати лише блоки дисциплін, а не окремі дисципліни з різних блоків. Під час індивідуальної бесіди із здобувачами з'ясувалося, що вони не проінформовані про їхнє право визначати співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів. З'ясовано, що опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності практичною підготовкою та механізмом		

		побудови індивідуальної траєкторії в ЗВО не проводилися. Фактична нереалізованість індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. Змістовне наповнення методики дослідження якості освіти через анкетування студентів не відповідає студентоцентрованому підходу до освітнього процесу. Студенти не залучені до визначення змісту освітніх компонентів, визначення ОК вільного вибору студентів, тощо. ОК не є взаємопов'язаними в єдину систему.		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Правила прийому за ОП є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОП і не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. У ЗВО визначені правила визнання результатів навчання під час академічної мобільності. Порядок визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності визначаються Положенням про порядок	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Однак студенти не проінформовані про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Е	У ЗВО наявний локальний нормативно-правовий документ. Форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених у ОП РН. Принцип академічної свободи має місце. Разом з тим, незалученість студентів до визначення цих форм та методів навчання, очікуваних програмних результатів навчання свідчить про невідповідність вимогам студентоцентрованого підходу. Формами імплементації дослідницького компоненту в освітній процес є участь здобувачів вищої освіти у студентському науковому товаристві та виконання наукового дослідження магістра. Порівняльний аналіз силабусів 2019 р. та робочих навчальних програм, а також аналіз змістовних компонентів	В	Сучасні тенденції розвитку фундаментальних наук враховуються (про це свідчить перелік ОК). Силабуси не є обов'язковими на сьогодні. Підкритерій 4.5 стосується інтернаціоналізації діяльності ЗВО, який вимагає від закладу продемонструвати, що навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані із визначеною інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації, а сам зміст освіти, де це є застосовним, передбачає ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки у відповідній галузі. Отже, програми міжнародного обміну є бажаними, але не обов'язковими. Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		силабусів свідчить про те, що робота з їх оновлення не є ефективною, немає місця використання наукових досягнень вітчизняної та світової науки і сучасних практик у галузі 01 Освіта/Педагогіка. Дана ОП не інтегрована в інтернаціональну діяльність ЗВО, здобувачі освіти даної ОП та науково педагогічні працівники випускової кафедри географії та методики її навчання не брали участі у програмах міжнародного обміну. Учасником одного міжнародного проекту «Весняна академічна школа Буковель 2016» був один науково-педагогічний працівник кафедри. Відсутній механізм опитування учасників освітнього процесу щодо організації освітнього процесу, форм та методів навчання за даною ОП.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Форми контрольних заходів дають можливість встановити досягнення здобувачів вищої освіти результатів навчання, але критерії оцінювання для здобувачів не є чіткими та	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		зрозумілими і не завжди оприлюднюються. Під час проведення контрольних заходів забезпечується доступність для всіх учасників освітнього процесу, в тому числі представників Спілки студентів та молоді ХНПУ, що забезпечує об'єктивність екзаменаторів та запобігання конфлікту інтересів. Усю інформацію щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання вони отримують під час першої лекції. З'ясовано, що ці питання включені до загальної анкети внутрішнього моніторингу якості освіти. Студенти розуміють механізм вирішення конфліктних ситуацій. Академічна доброчесність є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО		
Критерій 6. Людські ресурси	В	Академічна та/або професійно кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми в цілому забезпечує досягнення визначених програмою цілей. Разом з тим, має місце невідповідність академічної та	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		професійної кваліфікації окремих викладачів для забезпечення програмних результатів навчання. У ЗВО розроблений локальний нормативно-правовий документ, що регулює питання добору кадрів. Під час індивідуальних зустрічей з академічним персоналом та сервісними службами встановлено, що механізм добору кадрів є прозорим. У ЗВО розроблена система стимулювання професійного розвитку та підвищення фаховості викладачів. Разом з тим, встановлено факт, що один із членів проектної групи не проходив підвищення кваліфікації понад п'ять років. ЗВО надав рішення про перенесення терміну підвищення кваліфікації вказаного НПП у зв'язку з виробничою необхідністю. ЕГ не встановлено факт залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу, однак вони залучені на етапі його організації ЗВО має систему професійного розвитку викладачів, яка в цілому відповідає потребам та інтересам самих викладачів,		

		однак не завжди спричиняється до реального підвищення якості викладання. ЗВО має дієву політику щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП. Розроблена процедура конкурсного відбору НПП, яка є прозорою. ЗВО залучає професіоналів-практиків для реалізації практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Академічна та професійна кваліфікація НПП, які забезпечують викладання дисциплін «Психологія», «Філософія освіти», «Реінженіринг довкілля, моделювання та прогнозування стану довкілля» не відповідає змісту цих освітніх компонентів. Випускову кафедру географії та методики її навчання очолює кандидат історичних наук зі спеціальності «Всесвітня історія» без вченого звання.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Встановлено, що фінансове, матеріально-технічне забезпечення в цілому є достатнім для реалізації цілей	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		даної ОП та сприяє досягненню програмних результатів навчання. Разом з тим, у більшості аудиторій, де проходять навчальні заняття (аудиторії вказані у матеріалах самоаналізу) відсутній Wi-Fi. На факультеті існує електронна бібліотека, обладнані лабораторія та канали доступу. Для здобувачів ОП передбачено 5 мультимедійних аудиторій та 1 комп'ютерна лабораторія (в самоаналізі вказано 2 лабораторії, але цей факт не підтвердився). ЗВО забезпечує безоплатний доступ учасників освітнього процесу з реалізації ОП до інфраструктури та інформаційних ресурсів Освітнє середовище історичного факультету на якому реалізовується дана ОП є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та дає можливість задовольнити їх потреби. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Інформаційна підтримка студентів з освітніх питань є		

		недостатньою, при цьому інформування з позаосвітніх питань організоване на належному рівні. Консультативна та соціальна підтримка здійснюється з приводу працевлаштування. У ЗВО напрацьовано систему заходів щодо супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Разом з тим фокус-група ОСС не підтвердила факт існування додаткової підтримки для інших осіб з особливими освітніми потребами (студенти, що мають дітей, студентів вимушених переселенців та ін.). Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Є недоліки в забезпеченні належного рівня інфраструктури. Порушення температурного режиму.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	ЗВО розробляє, затверджує, здійснює моніторинг та періодичний перегляд ОП. У закладі освіти організоване	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		періодичне студентське опитування, результати яких повинні впливати на зміст навчання і викладання. Разом з тим, має місце формальний підхід до їх проведення. Позиція здобувачів освіти не береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур. Випускників ОП немає, що пояснює відсутність практик збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Попередні акредитації ОП не проводилися. У ЗВО існують належні процедури та впроваджується політика забезпечення якості вищої освіти. Гарантом ОП висловлена думка щодо необхідності перегляду та удосконалення окремих аспектів забезпечення культури якості за цією ОП з урахуванням її специфіки. Слабкі реакції внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в ОП.		

		Немає місця адекватного реагування на недоліки, які виявлені в ОП, а також поширення позитивних практик наявних на ОП.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Правила щодо прав та обов'язків в усіх учасників освітнього процесу є доступними на сайті ЗВО. Більшість цих правил є чіткими та зрозумілими. ЗВО не оприлюднював для громадського обговорення проект даної ОП. На сайті ЗВО оприлюднена ОП (її опис та зміст), а також робочі програми (силабуси освітніх компонентів включених до ОП). Обсяг інформації, що оприлюднено про дану ОП, є достатнім, щоб забезпечити можливість потенційних вступників ознайомитися з інформацією щодо вступу на ОП, а роботодавців щодо змісту підготовки.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
Критерій 10. Навчання через дослідження	Не застосовується	-	Не застосовується	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Середня освіта (Географія)»:

1. Звернути увагу на послідовність проведення процедури затвердження ОП.
2. Дотримуватися регламенту оприлюднення ОП для подальшого її обговорення стейкхолдерами.
3. Розробити ОП відповідно до методичних рекомендацій розробки стандартів та ОП та примірного зразка, наданого МОНУ.
4. Перелік ОК, наведений в навчальному плані, привести у відповідність зі спеціальністю 014 Середня освіта.
5. Привести у відповідність ПРН за ОП вимогам, які визначені НРК (8 рівень) за освітнім рівнем магістра та забезпечити формування ПРН за рахунок обов'язкових освітніх компонентів.
6. Відповідно до оновленої ОП розробити новий навчальний план відповідно до чинних норм і правил.
7. Забезпечити механізм реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів та розробити каталог дисциплін вільного вибору, мета яких спрямована на розвиток «soft skills» та/або професійних компетентностей.
8. Привести відповідно до чинного законодавства співвідношення кількості кредитів для дисциплін нормативних і вільного вибору студентами, збільшивши кількість кредитів ЕКТС на вибіркові дисципліни.
9. Визначити механізм визнання результатів навчання у неформальній освіті для учасників освітнього процесу.
10. Запровадити систематичне опитування здобувачів вищої освіти стосовно їх рівня задоволеності компетентностями, здобутими під час реалізації ОП.
11. Передбачити диференційований підхід щодо вступу на умовах загального і так званого перехресного вступу, а також розробити програму вступного випробування для перехресного вступу.
12. Удосконалити внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в університеті.
13. Уважно ставитися до інформаційно-технічного супроводу ОП (унікати технічних огріхів).

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

< > акредитацію ОП

<x> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<> відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ніна ТАРАСЕНКОВА